

IZPĒTES IZSTRĀDĀTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Arhitekta prakses sertifikāts Nr.10-0833

PASŪTĪTĀJS: NĪCAS NOVADA DOME

PASŪTĪJUMA NR. AMI-2/2018, ARHĪVA Nr. AMI-2/2018

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS, NĪCA, NĪCAS NOVADS

KADASTRA APZ. 64780100166001

**ĒKAS KULTŪRVĒSTURISKĀ IZPĒTE -
ĒKAS ARHITEKTONISKI MĀKSLINIECISKĀ
IZPĒTE, FOTOFIKSĀCIJA**

SĒJUMS: 1

MARKA: AMI

AUTORI:

K.VEINBERGA

J.ZVIEDRĀNS

Tāšu muiža, 2018

SĒJUMA SATURS

PASKAIDROJUMA RAKSTS

- 1. IEVADS.....3
- 2. VĒSTURISKĀ IZZIŅA4

ATTĒLU SARAKSTS.

- 1. Muižas dališana, 1922. gada plāns. LVVA, 1679.f., 172.apr., 1141.l.
 - 2. Muižas dališana, 1935. gada plāns. LVVA, 1679.f., 172.apr., 1141.l.
 - 3. Skats uz bijušo klēti. Kopija no NSK.
 - 4. Skats no Liepājas ceļa uz muižas apbūvi, 1928. gads. Kopija no Janševskis J. Nīca. Latvijas novadi IV. Rīga, 1929.
3. IZPĒTES REZULTĀTI.
- 3.1. Apjoms.....11
 - 3.2. Konstruktīvas.....11
 - 3.3. Fasādes.....12
 - 3.4. Plānojums.....13
 - 3.5. Durvis.....13
 - 3.6. Logi.....13
 - 3.7. Kāpnes.....14
 - 3.8. Grīda.....14
 - 3.9. Interjera apdare.....14
4. SECINĀJUMI.....15
5. REKOMENDĀCIJAS.....16

6. FOTOATTĒLI

FOTOATTĒLU SARAKSTS

- 1. Skats uz ēkas galveno fasādi asīs 1-2. 22.02.2018.
- 2. Galvenās fasādes asīs 1-2 centrālās daļas fragments - granīta akmeni iekalts gada skaitlis. 22.02.2018.
- 3. Galvenās fasādes asīs 1-2 stūris A-1. Jau sākotnēji starp granīta akmens iespraudumiem jābūt liktas zaļa stikla pudeļu lauskas. 22.02.2018.
- 4. Galvenās fasādes asīs 1-2 fragments - sākotnējā loga aila. 22.02.2018.
- 5. Galvenās fasādes asīs 1-2 fragments. Sākotnējās loga aila pārsedzes arkas fragments. 22.02.2018.
- 6. Galvenās fasādes asīs 1-2 fragments. Sākotnējā apdare - krāsoti ķieģeļi uz sākotnējās loga aila pārsedzes arkas. 22.02.2018.
- 7. Skats uz fasādi asīs A-B. 22.02.2018.
- 8. Skats uz fasādi asīs 2-1. 22.02.2018.
- 9. Skats uz fasādi asīs B-A. 22.02.2018.
- 10. Skats pirmā stāva telpā uz austrumiem - fasādi asīs B-A. 22.02.2018.
- 11. Skats pirmā stāva telpā uz ziemeļrietumiem. 22.02.2018.

12. Skats pirmā stāva telpā uz dienvidiem - fasādi asīs 1-2. 22.02.2018.
13. Pirmā stāva telpa. Pasiņa un balsta augšējā daļa. 22.02.2018.
14. Skats uz pārsegumiem un jumta konstrukciju. 22.02.2018.
15. Skats uz jumta konstrukcijas taisno jumta krēslu. 22.02.2018.
16. Taisnais jumta krēsls, spāres, saišķi un īssijas pie zelmaņa asīs A-B. 22.02.2018.
17. Sijas iesējums - savienojums ar mūrlatu, kas zudusi sekundāri izveidojot vārtu ailu. 22.02.2018.
18. Sākotnējais sijas gals - dziedrs fasādē asīs 1-2. 22.02.2018.
19. Skats uz sākotnējo logu no ārpuses. 22.02.2018.
20. Skats uz sākotnējo logu no telpas puses. 22.02.2018.
21. Skats uz loga ailu zelminī asīs A-B. 22.02.2018.
22. Skats uz loga ailu zelminī asīs B-A ar oriģinālo slēgi, kas iekārts lentveida kāšu virās. 22.02.2018.

7. RASĒJUMU SARAKSTS

- AMI-1. 1.stāva plāns. Izpētes rezultāti un fotofiksācijas shēma.
- AMI-2. Fasādes asīs 1-2 izpētes rezultāti.
- AMI-3. Fasādes asīs 1-2 rekonstrukcija.
- UR-1. 1.stāva uzmērījums. Plāns.
- UR-2. Fasādes asīs 1-2 uzmērījums.
- UR-3. Fasādes asīs A-B, B-A uzmērījums.
- UR-4. Fasādes asīs 2-1 uzmērījums.
- UR-5. Griezums A-A.

1. IEVADS.

Bijušās Nīcas muižas klēts¹ Bārtas ielā 6, Nīcā, Nīcas novadā arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un uzmērīšana veikta 2017.gada decembrī - 2018.gada februārī pēc Nīcas novada domes pasūtījuma.

Nīcas muižas klēts ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis ar valsts aizsardzības Nr. 8662.

Darba uzdevums bija veikt ēkas arhitektoniski māksliniecisko izpēti, fotofiksāciju un 1.stāva plāna, fasāžu un griezuma uzmērījumu.

Darbus izpildīja arhitekte Kristīne Veinberga (fasāžu apdares inventarizācija, grafiskais materiāls, teksts), celtniecības arheologs Juris Zviedrāns (vēsturiskie materiāli, arhitektoniskā izpēte, fotofiksācija, grafiskais materiāls, teksts).

Darbu atskaite izgatavota un apkopota 1 sējumā 4 eksemplāros drukātā formātā un viens eksemplārs CD formātā, kas nodoti Pasūtītājam. Rasējumu oriģināli glabājas pie izpildītāja.

Darbs veikts ar Valsts Kultūrkapitāla finansiālu atbalstu.

Fasāžu iedalījums asīs pieņemts izpētes laikā. Krāsu toņi doti pēc NCS sistēmas Beckers krāsu kataloga, dotie krāsu paraugi informatīvi.

Pieņemtie apzīmējumi tekstā.

VKPAI PDC - Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Pieminekļu dokumentācijas centrs.

RPM - Rundāles pils muzejs.

LVVA - Latvijas Valsts vēsture arhīvs.

NSK - Nīcas senlietu krātuve.

¹ Šeit un tālāk izpētes materiālos dots muižas un ēkas vēsturiskais nosaukums - Nīcas muiža, Nīcas muižas klēts.

2. VĒSTURISKĀ IZZIŅA.

Nīcas muižas vēsturiskā izpēte nav veikta. Materiāli apkopoti no rakstītiem un citiem pieejamiem materiāliem.

Bijušā Nīcas muiža aizņēma teritoriju, kas līdz Kurzemes pakļaušanai 1253. gadā, kad sadala vēl ne līdz galam jauniekarotās teritorijas (daļa no Piemāres un Duvzares vēl nebija pakļauta), atradās starp divām kuršu valstiskajiem veidojumiem – valstiņām Piemari un Duvzari. Šīs teritorijas sadalīja starp Livonijas ordeni un Kurzemes bīskapiju. Dalīšanas dokumentos Nīca nav pieminēta². Bīskapa daļā neviena no pašreiz esošajām apdzīvotajām vietām nav pieminēta. Ordeņa daļā pieminēta *Warze*, kas zudusi (nav zināma vieta) un *Wirga* – ciems pie Virgas kapiem, kas atradās vai daļēji aizņēma tagadējā Jūrmalciema teritoriju (Jūrmalciems ir relatīvi jauns vietvārds). Virga vēl uzrādīta 1821. gada Kurzemes un Vidzemes guberņu kartē. Savukārt Kurzemes bīskapijas teritorija vēl tika sadalīta. Viena trešdaļa piešķirta Kurzemes bīskapijas domkapitulam. Veicot šo dalīšanu 1291. gadā, tiek pieminēta Avese – Auzas, vēlākā Auzas muiža un *Gulcove* jeb *Gultowe* bijušais ciems pie Nīcas³, kas vēl uzrādīts 1637. gada kartē kā *Gulthav*⁴.

Nav ziņu par zemju izlēņošanu un muižu veidošanu līdz 1560. gadam, kad pēdējais Livonijas ordeņa mestrs Gothards Ketlers Grobiņas novadu ieķīlāja Prūsijas hercogam Brandenburgas Albertam. Veicot baznīcu vizitāciju 1560. gadā⁵, tiek pieminēti draudzei piederošs Nīcas novads ar 42 saimniecībām, Bārtas novads ar 51 saimniecībām, Zibenbergas novads ar 33 saimniecībām un Lapsumeža novads ar 27 saimniecībām. 1637. gada kartē⁶ Nīcas novada robežās tiek uzrādītas **Nīcas** (*Niederbartau*, *Nieder Bartau*) muiža, **Zibenbergas** (*Zibenberghenes*) (*Siebenberg*) muiža, **Lapsumeža** (*Lapsmeža*) (*Lapsmesen*) muiža, **Auzu** (*Auziņas*) (*Ausingen*, *Ousen* 1438, *Ausen* 1702) muiža un **Otaņķes** (*Otanken*, *Otanke*) muiža. 1609. gadā Hercogs Grobiņas novadu laulību rezultātā atgūst un, domājams, tieši tad Nīcas, Auzu un Otaņķes muižas kļūst par hercoga īpašumu. 1633. gadā

² Šterns I. Latvijas vēsture. 1180–1290: Krusta kari. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds, 2002. 244.–246. lpp.

³ Turpat. 451. lpp.

⁴ Liepājas 300 gadu jubilejas piemiņai, 1625–1925, 1925., Liepājas pilsētas valdes izdevums. 74. lpp.

⁵ Janševskis J. Nīca // Latvijas novadi IV. Rīga, 1929. 45., 46. lpp.

⁶ Liepājas 300 gadu jubilejas piemiņai, 1625–1925, 1925., Liepājas pilsētas valdes izdevums. 74. lpp.

Nīca tiek minēta kā hercoga muiža. Zibenberga un Lapsumeža muižas atradās pie jūras tagadējā Jūrmalciema un Bernātu rajonā un, domājams, tika ieputinātas kāpu smiltīs pēc mežu izciršanas 17.gadsimtā⁷. Hercogs un vēlāk kronis muižu iznomāja. 1826. gadā⁸ un 1841. gadā⁹ Nīca (*Nieder-Bartau*) tiek minēta kā Grobiņas novadā esoša kroņa muiža ar piecām piemuižām (*Beihofe*) un pirmo reizi oficiāli tiek minēts latviskais nosaukums - *Nihza*. 1892. gadā kā muižas nomnieks tiek minēts barons Aleksandrs Stempels (Alehander Baron Stempel), kas dzīvo muižā¹⁰. Kā piemuižas minētas Petera un Auzu muižas. Vēl minēts ķieģeļu ceplis pie Pētera muižas, kas ražo 100 līdz 120 tūkstošu ķieģeļu gadā, kas lielākoties tiek pārdoti Liepājā, vējdzirnavas un astoņi krogi - Baznīcas krogs pie Nīcas baznīcas (krodzinieks *Wilhelm Boetticher*), Kazu krogs (*Kasenkrug*) pie Teseles upes tilta uz Liepājas ceļa (krodzinieks *Carl Stahl*), Sīmaņa krogs (*Simonskrug*) uz Liepājas ceļa pie Sīmaņu kapiem (krodzinieks *J.Pultis*), *Inselkrug* (*Insel* - sala?), vieta nav zināma (krodzinieks *Joffe Anbrei*), Liepinkrogs (*Leepenkrug*) Liepinē (krodzinieks *Plostineek*), *Ignatenkrug* krogs pie "Melderu" mājām no vecā Liepājas ceļa uz Slamsti. Vēl minēts *Smiltenkrug* (krodzinieks *J.Schulz*), vieta nav zināma un *Strandkrug* arī vieta nav zināma. Viens krogs atradās pie Nīcas virsmežniecības (*Niederbartau - Forstei jeb Niezes Mescha kunga muiza*) uz Grobiņas ceļa otrpus pie "Krogzemju" mājām un vēl minēts Plekšu krogs, kas 20. gadsimta 20. gados bija jau nodedzis¹¹ un tā vieta nav zināma. 1912. gadā minēts, ka nomnieks ir tas pats barons Stempels, kas dzīvo Nīcas muižā no 1875. gada¹². Vairs netiek minēta neviena piemuiža.

⁷ Janševskis J. Nīca // Latvijas novadi IV. Rīga, 1929. 13.lpp.

⁸ Bienenstamm, H. Von. *Geographisch Abriß der drei deutschen Ostsee-Provinzen Russlands, ober der Gouvernements Ehst-, Liv- und Kurland*. Rīga, 1826. S.455,456.

⁹ Bienenstamm, H. Von, & E.A.Pfingsten. *Neu geographisch-statistische Beschreibung des kaiserlich-russischen Gouvernements Kurland, oder der ehemaligen Herzogthümer Kurland und Semgallen, mit dem Stifte Pilten (Mitau un Leipzig 1841)*. S.151.

¹⁰ Herausgegeben von Kröger, A. *Kurländisches Verkehrs - und Adresbuch für 1892/93*. Rīga, 1892. S.84.

¹¹ Janševskis J. Nīca // Latvijas novadi IV. Rīga, 1929. Attēlu pielikums.

¹² Richter, A. 1912 *Baltische Verkehrs - und Adressbücher*. Band 2: Kurland. Rīga: Selbstverlag des Herausgebers, 1912. S.588,589.

Nīcas (*Niederbartau*) kroņa muiža Baltijas muižu leksikonā minēta ar Auzu (*Ausingen*), Otaņķes (*Otanken*), Pētera (*Peterhof*), Sikšņu (*Sixten*) un Žibju (*Schibbenhof*) piemuižām. 19.gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā daļu no muižas zemes izpārdeva. Tieši šī iemesla dēļ, domājams, 1912. gadā vairs netiek pie muižas saimniecības minētas piemuižas. Uz likvidācijas brīdi 1920.gadā muiža bija 1189 ha liela ar mežniecību, kas bija 13439 ha liela¹³. Mūsdienās minētais nosaukums Dižā Nīcas muiža ir izdomājums pēc muižas likvidācijas un vēsturiskos dokumentos nav atrodams.

Līdz ar agrāro reformu 1920. gadā muižas (hip.Nr.43-I) zemi un ēkas sadala. Dokumentos tiek minēti dažādi muižas nosaukumi - Nica, Nice, Nice, bet tikai 20. gadsimta 30. gados konsekvēti tiek lietots vietvārds Nīcas muiža. Muižas zemju un ēku dalīšana tiek veikta līdz 1939. gadam¹⁴. Muižas centru sadala un pārdala trīs reizes. 1920. gada dalīšanas dokumenti un karte saglabājusies fragmentāri. Lietā rakstīts "...ēku aprakstu akti nav un plāni nepabeigtā stāvoklī" un tie ir stipri bojāti. Bijušo muižas centru un zemi nodot Liepājas apriņķa pārziņā. Šo projektu apstiprina Zemkopības ministrijas Agrārlietu departamentā 1920. gada 24..jūlijā. Centra zemes gabalam ir Nr.14F. Saglabājusies karte no 1922. gada. Nīcas muižas centrā kopskaitā bija 28 celtnes (divas ar vienu numuru). Divi lielākie zemes gabali ar bijušā muižas centra ēkām bija Nr.14F un Nr.7F. Uz Nr.14F atradās celtnes Nr.1 (kungu māja), Nr.2 (neliela koka dzīvojamā ēka), Nr.3, Nr.4, Nr.7 (koka klēts), Nr.8 (vecā pasta un aptiekas ēka), Nr.9 (pasta un aptiekas saimniecības ēka), Nr.10 (granīta akmeņu dzīvojamā, vēlāk pasta ēka), Nr.12, Nr.13, Nr.14 (granīta akmeņu laidara ēka), Nr.15 (plēstu akmeņu laidara ēka), Nr.16, Nr.20, Nr.21, Nr.22 ēkām. Dalot muižu ieviesusies kļūda, jo arī uz gruntsgabala ar Nr.7F attēlota ēka Nr.20 - pētāmā ēka, domājams, magazīnas klēts. Vēl uz šī gruntsgabala atradās divas ēkas - Nr.18 un Nr.19. 1927. gadā notiek vēl viena ēku dalīšana. Pie gruntsgabala Nr.14F paredzēts pievienot ēku Nr.20 no gruntsgabala Nr.7F. 1927. gadā gruntsgabals Nr.14F ir Lauksaimniecības skolai, bet 7F II pakāpes

¹³ *Baltisches Historisches Ortslexikon*. Teil II. Lettland (Südlivland und Kurland) / Hrsg. V.Hans Feldmann und Heinz von zur Mühlen. Köln; Wien, 1990. S.425,426.

¹⁴ LVVA, 1679.f., 172.apr., 1141.1.

pamatskolai. Abas skolas atradās bijušajā kungu mājā. Pēc neilga laika atkal pārstrādā zemes un īpašumu sadalījumu Liepājas apriņķim piederošajā daļā atstājot ēkas un zemi 33,29 ha platībā¹⁵. 1935. gadā līdz ar pēdējo sadalīšanu maina arī gruntsgabalu numerāciju. Tā 14F sadala gruntsgabalos Nr.170F, 170Fa, 170Fb, 170Fc un nodot Apriņķa pašvaldībai. Uz gruntsgabala Nr.170F paliek bijušā kungu māja, koka klēts un vēl vairākas celtnes ar parku, bet pārējie gruntsgabali ir kā zemes gabali. 171F nodalīta ēka Nr.10, kuru nodot Pasta-telefona departamentam un to pārbūvē par pastu. 173F ir daļa no vecajiem gruntsgabaliem Nr.14F un Nr.7.F ar veco aptiekas un pasta ēku un vienu saimniecības ēku. Šo gruntsgabalu iegūst Liepājas un apkārtnes piensaimnieku apvienība. 172F nodala vēl nenojauktās laidara ēkas un magazīnas klēti Nr.20 (otra ēka Nr.20 jau nojaukta). Šo gruntsgabalu Nr.172F iegūst Nīcas krājaizdevumu sabiedrība. Jaunizveidotais gruntsgabals Nr.174F tiek atdots Nīcas pagastam, bet Nr.175F Nīcas valsts pamatskolai.

Pētāmā ēka muižas dalīšanas dokumentos apzīmēta ar Nr.20. Spriežot pēc novietojuma, tā bijusi magazīna jeb magazīnas klēts, kas būvēta 1853. gadā¹⁶. Pēc otrā pasaules kara izveidota vārtu aila. 2006. gadā ēka iekļauta Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kā vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis ar Nr.8662 - "Nīcas Dižās muižas klēts". 2008. gadā veikts klēts jumta remonts¹⁷.

¹⁵ "Liepājas apriņķa pašvaldības XV gadi", 1918.27.XI.-1934.1.VIII. Izdevējs: Latvijas lauku pašvaldību savienība. 32.lpp.

¹⁶ Galvenajā fasādē iekalts gada skaitlis.

¹⁷ Niedols M. Inženiertehniskās apsekošanas slēdziens. 2008., SIA "Vinja". Glabājas VKPAI PDC arhīvā.

3.attēls.

Skats uz bijušo klēti. Kopija no NSK.

4.attēls.

Skats no Liepājas ceļa uz muižas apbūvi, 1928. gads. Kopija no Janševskis J. Nīca. Latvijas novadi IV. Rīga, 1929.

3. IZPĒTES REZULTĀTI.

3.1. APJOMS.

Ēka būvēta 1853. gadā un novietota ar atkāpi – priekšlaukumu, pie bijušā vēsturiskā ceļa no Grobiņas uz Klaipēdu, vēlāk no Liepājas uz Klaipēdu. Tā ir viena stāva mūra celtne uz mūra cokola ar divu slīpju jumtu un pusšļauptiem zelmiņiem. Ēka plānā taisnstūris. Sākotnējais apjoms nav mainīts.

3.2. KONSTRUKCIJAS.

SIENAS.

Ēkas cokols un sienas mūrētas no neapstrādātiem un daļēji apstrādātiem dažādas nokrāsas granīta akmeņiem (laukakmeņiem) kaļķa javā. Starp akmeņiem granīta šķembu iespraudumi. Ailu malas un arku pārsedzes mūrētas no sarkaniem dedzinātiem māla pilnķieģeļiem (29,5-29,7x14-15,3x7cm) kaļķa javā.

20. gadsimta otrajā pusē vārtu aillas malas betonētas ar cementa javu. Telpā iebūvētas sekundāras koka un cita materiāla sienas.

PĀRSEGUMI.

Ēkai koka siju pārsegumi no visām pusēm tēstām perpendikulāri fasādēm asīs 1-2 un 2-1 liktām koka sijām visas ēkas platumā. Sijas vid 21x27cm. Siju gali likti uz mūrlatas, kas atrodas uz abām ārsienām asīs 1-2 un 2-1. Starp mūrlatu un siju savienojuma mezgls (skat. 17.fotoatt.). Pirmā stāva pārseguma sijas telpā nobalstītas ar pasiju 29x34cm, kuru balsta trīs statņi 29x29,5cm ar horizontālu, daļēji dekoratīvi izgatavotu paliku (skat. 11.,12.,13.fotoatt.). Virs sijām, domājams, bija gludu dēļu klājs – griesti, kas vienlaicīgi bija jumta stāva grīda.

2008. gadā siju gali daļēji protezēti.

JUMTS.

Ēkai divu slīpju jumts ar pusšļauptiem zelmiņiem, kas sastāv no taisnā dubultā jumta krēsla, spārēm, saišķiem un īssijām. Jumta krēsls sastāv no augšējā un apakšējā koptura 21x16cm, statņiem 16x16cm un atgāžņiem. Statņiem, kas likti pie gala sienām – zelmiņiem, ir pa vienam no statņa uz augšējo kopturi liktam atgāžnim, bet pārējiem statņiem abās pusēs likti atgāžņi.

Izmantoti slēpti savienojuma mezgli ar tapu šķautņa galā, ko liek ligzdā un atsevišķos gadījumos fiksē ar caurejošu cilindrisku koka tapu. Spāres savstarpēji korē savienotas ar šķerstapu, vidusdaļā savienotas ar horizontālu saišķi, kas likts uz taisnā jumta krēsla. Katras spāres gals stiprināts sijas galā atstājot vietu zemsegumam, domājams, dēļiem ar pārslaidumu. Ēkas jumta stāva galos īssijas no saišķa uz pusšķlaupto zelmini. Zelmiņa spāres slīpi apzāģētas un pienaglotas. 2008. gadā remonta laikā daļēji protezētas spāres.

20.gadsimta 30. gadu fotoattēlā redzams, ka jumts segts ar amatnieciski izgatavotiem S veida jeb "holandiešu" tipa sarkaniem dedzinātiem māla dakstiņiem. Teknes un notekas nav bijušas. Pašreizējais zemsegums likts un segums pārlikts 2008. gadā.

3.3. FASĀDES.

Fasādes izpēti laikā iedalītas asīs.

Fasāžu arhitektūra funkcionāla ar minimālu dekoratīvu elementu izmantošanu. Galvenajā fasādē asīs 1-2 labajā un kreisajā pusē durvju aila, bet vidusdaļā divas logu ailas. Fasādes vidū sārtas nokrāsas granīta akmens ar iekaltu gada skaitli "1853" ierāmējumā (skat. 2.fotoatt.). Abās gala fasādēs asīs A-B un B-A pa divām nelielām logu ailām un ailai pusšķlauptajā zelminī. Fasādē asīs 2-1 trīs šauras logu ailas.

20. gadsimta otrajā pusē vārtu aila fasādē asīs 1-2 labajā malā paplašināta.

FASĀŽU APDARE.

Fasādes mūrētas no dažādas nokrāsas neapstrādātiem un daļēji apstrādātiem granīta akmeņiem ar granīta šķembu iespraudumiem, kas likti rūpīgi, bet neveido izteiktu ritmu vai ornamentu. Lielākos javas laukumos iespiestas mazas tumša granīta akmens šķembas (skat. 5.fotoatt.). Fasādes asīs 1-2 pie ieejas ēkā, kreisajā stūrī javā iespiestas sasistas zaļā stikla pudeļu lauskas (skat. 3.fotoatt.). Durvju un logu ailu malas un pārsedzes mūrētas no sarkaniem dedzinātiem māla pilnķieģeļiem gaišā kaļķa javā. Šuves starp ķieģeļiem rūpīgi, gludi aizziestas. Galvenajā fasādē asīs 1-2 ķieģeļu mūrējuma virsma sarkani nokrāsota un ar baltu līniju uzzīmētas balta ķieģeļu šuves (skat. 5.,6.fotoatt.). Būtībā uz

ķieģeļu mūra uzkrāsoti ķieģeļi. Pārējās fasādēs ķieģeļu mūrējums bez krāsojuma.

Abām fasādēm asīs 1-2 un 2-1 bijusi kastes tipa dzega. Uz taisni nozāģēta sijas gala uznaqlots viena platuma dēlis, zem sijas divi dēļi (skat. 18.fotoatt.). Iespējams bijušas profilētas līstes pie fasādes un zem robdēļa (Jāņa Zilgalvja pieminētais "kokgriezuma dzegas fragments" ¹⁸). Analogas kastes tipa dzegas bijušas arī jumta zelmiņu šļaupumos. Dzegas un robdēlis zudis 2008 .gada remonta laikā un nav atjaunotas. 2008.gada fotofiksācijā pirms remonta darbu uzsākšanas redzams robdēlis, kas attiecināms uz 20.gadsimta 2.pusi.

3.4. PLĀNOJUMS.

Sākotnēji ēkas pirmajā stāvā viena telpa, kurā iekļuva pa ārdurvīm A galvenās fasādes asīs 1-2 kreisajā pusē. Savukārt pa otrajām ārdurvīm B labajā pusē nokļuva uz, iespējams, norobežotām kāpnēm, kas veda uz jumta stāvu.

Pašreiz pirmajā stāvā viena telpa un sekundāri ar dēļu starpsieniu atdalīta telpa. Pirmais stāvs bez griestiem – viena telpa ar jumta stāvu.

3.5. DURVIS.

Vēsturiskās durvis nav saglabājušās. Ziņu par durvīm nav, jo arī 20. gadsimta 30. gadu fotoattēlā redzamas sekundāras durvis.

3.6. LOGI.

Galvenajā fasādē asīs 1-2 bija sešu rūšu groplogi ar vidus statni, kas redzami vēsturiskajā fotoattēlā (3.attēls). Pārējie logi (1.tips) sastāvēja no aplodas un slēģa, kas bija iekārts kāšu virās un vērās uz ārpusi (skat. 19.fotoatt.). Fasādēs asīs 2-1, A-B, B-A saglabājušās aplodas ar kāšiem, bet slēģi zuduši. Abos zelmiņos pa platai un zemai ailai ar koka aplodu un slēģi, kas veras uz ārpusi. Pilnā vēsturiskā komplektā aploda ar slēģi saglabājusies ailā zelminī asīs B-A (skat. 22.fotoatt.) Slēģis izgatavots no vertikāliem dēļiem ar šķērsdzītņiem, kuriem malās

¹⁸ VKPAI paziņojums par priekšlikumu iekļaut Nīcas Dižās muižas klēti valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā. Jāņa Zilgalvja novērtējums, 2006.

profils. Nav zināms cik vecs ir šis komplekts, iespējams, sākotnējs.

3.7. KĀPNES.

Vēsturiskās kāpnes uz jumta stāvu nav saglabājušās, bet tās bijušas funkcionālas, koka konstrukcijā.

3.8. GRĪDAS.

Vēsturiskās grīdas nav saglabājušās.

3.9. INTERJERU APDARE.

Pirmā stāva telpā sienas sākotnēji bija neapmestas un bez īpašas apdares.

Ēka būvēta 1853. gadā. Par to liecina gada skaitlis galvenajā fasādē. Spriežot pēc būvniecības veida, novietojuma ārpus muižas centra saimniecības apbūves, pie nozīmīga satiksmes ceļa un arhitektūras ēka būvēta kā magazīna jeb magazīnas klēts, kas nebija muižas saimniecības sastāvdaļa, bet bija pagasta pārraudzība. Muižas klētis vai klēts bija otra nozīmīgākā celtne muižas kompleksā un tā atradās pie kungu mājas. Muižās parasti bija divu veidu klētis - graudu klēts un "rokas" jeb tā saucamā mantu klēts. Piemēram, Kazdangas muižā pie pils joprojām atrodas abas klēts kā divu stāvu celtnes, kas vēlāk pārbūvētas. Nīcas muižā bija kroņa muiža un šī veida muižām apbūve nebija tik izvērsta kā bruņinieku muižām, bet pie kungu mājas arī atradās liela koka klēts.

Klēts apjoms, konstrukcijas un plānojums saglabājies sākotnējais.

Klēts fasādes mūrētas no dažādas nokrāsas neapstrādātiem un daļēji apstrādātiem granīta akmeņiem ar granīta šķembu iespraudumiem, bet lielākos javas laukumos iespiestas mazas tumša granīta akmens šķembas. Kā akcents un dekoratīvs elements liktas arī pudeļu lauskas galvenajā fasādē. Tāpat galvenās fasādes durvju un logu ailu malas un pārsedzes, kas mūrētas no sarkaniem dedzinātiem māla pilnķieģeļiem, krāsotas sarkanas ar baltām "šuvēm". Galvenajā fasādē bijuši groplogi ar divām vērtņēm, kas dalītas trīs rūtīs. Ēkā bijušas dēļu durvis ar šķērsdzitņiem un horizontālu dēļu apšuvumu, iekārtas lentveida kāšu virās.

Ēkai jau sākotnēji bijis S veida māla dakstiņu jumta segums, kas pārlikts. Sākotnēji bijis robdēlis, kas zudis un kastes tipa dzega, kas pēdējā remonta laikā nav atjaunota.

Rekomendējams konservēt un atjaunot fasāžu konstrukciju – iztīrīt izdrupušās vietas, labot ar kaļķa javu un aizziest šķirbas. Izmantot akmens šķembas kādas bijušas mūrējumā. Apmetuma laukumos nostiprināt un atjaunot zudušos iespraudumus ar mazām šķembām.

Rekomendējams atjaunot galvenās fasādes ailu malu apdari – krāsojumu ar zīmētām “šuvēm”.

Rekomendējams atjaunot zudušo robdēli pēc vēsturiskiem analogiem, kā arī kastes tipa dzegu, kas pasargā ēkas iekštelpu no vēja, nokrišņiem, smiltīm, putniem un dzīvniekiem.

Rekomendējams atjaunot logus galvenajā fasādē vēsturiskā konstrukcijā, dalījuma un aprīkojumu pēc vēsturiskiem analogiem.

Rekomendējams restaurēt pārējo logu slēgus ar virām, zudušos izgatavot pēc esošā parauga fasādes asīs B-A zelminī.

Rekomendējams atjaunot durvis pēc vēsturiska parauga, tradicionālā konstrukcijā.

Rekomendējams iekštelpā saglabāt esošo sienu plakni bez apdares.

Atjaunošanas darbos izmantot tikai tradicionālos materiālus, kas raksturīgi attiecīgajam laika posmam.

1. fotoattēls.

Skats uz ēkas galveno fasādi asīs 1-2.
Vārtu aila izveidota sākotnējās durvju ailas vietā. Šī aila veda uz
kāpnēm no pirmā uz jumta stāvu.
22.02.2018.

2. fotoattēls.

Galvenās fasādes asīs 1-2 centrālās daļas fragments - granīta akmenī
iekalts gada skaitlis.
22.02.2018.

3. fotoattēls.

Galvenās fasādes asīs 1-2 stūris A-1.
Jau sākotnēji starp granīta akmens iespraudumiem jāvā liktas
zaļa stikla pudeļu lauskas.
22.02.2018.

4. fotoattēls.

Galvenās fasādes asīs 1-2 fragments - sākotnējā loga aila.
Logs sekundārs.
22.02.2018.

5. fotoattēls.

Galvenās fasādes assis 1-2 fragments.
Sākotnējās loga aillas pārsedzes arkas fragments.
22.02.2018.

6. fotoattēls.

Galvenās fasādes assis 1-2 fragments.
Sākotnējā apdare - krāsoti ķieģeļi uz sākotnējās loga aillas pārsedzes
arkas.
22.02.2018.

7. fotoattēls.
Skats uz fasādi asīs A-B.
22.02.2018.

8. fotoattēls.
Skats uz fasādi asīs 2-1.
22.02.2018.

9. fotoattēls.
Skats uz fasādi asīs B-A.
22.02.2018.

10. fotoattēls.
Skats pirmā stāva telpā uz austrumiem - fasādi asīs B-A.
Priekšplānā sekundāri iebūvēta telpa.
22.02.2018.

11. fotoattēls.
Skats pirmā stāva telpā uz ziemeļrietumiem.
22.02.2018.

12. fotoattēls.
Skats pirmā stāva telpā uz dienvidiem - fasādi asīs 1-2.
22.02.2018.

13. fotoattēls.

Pirmā stāva telpa.

Pasiņa un balsta augšējā daļa.

A - 2008. gadā nomainītais pasiņas posms.
22.02.2018.

14. fotoattēls.

Skats uz pārsegumiem un jumta konstrukciju.

A - 2008. gadā nomainītais pasiņas posms.
22.02.2018.

15. fotoattēls.

Skats uz jumta konstrukcijas taisno jumta krēslu.
22.02.2018.

16. fotoattēls.

Taisnais jumta krēsls,
spāres, saišķi un issijas
pie zelmaņa asīs A-B.
22.02.2018.

17. fotoattēls.

Sijas iesējums - savienojums ar mūrlatu, kas zudusi sekundāri
izveidojot vārtu ailu.
22.02.2018.

18. fotoattēls.

Sākotnējais sijas gals - dziedrs fasādē asīs 1-2.
Pie sijas gala sākotnēji ar kaltām naglām bija pienaglots viens, bet
apakšā divi dēļi, kas veidoja kastes tipa dzegu.
22.02.2018.

19. fotoattēls.

Skats uz sākotnējo logu no ārpuses.
Zudis sākotnējais slēģis ar kāšu virām, kas vērās uz ārpusi.
22.02.2018.

20. fotoattēls.

Skats uz sākotnējo logu no telpas puses.
Zudis sākotnējais slēģis.
22.02.2018.

21. fotoattēls.

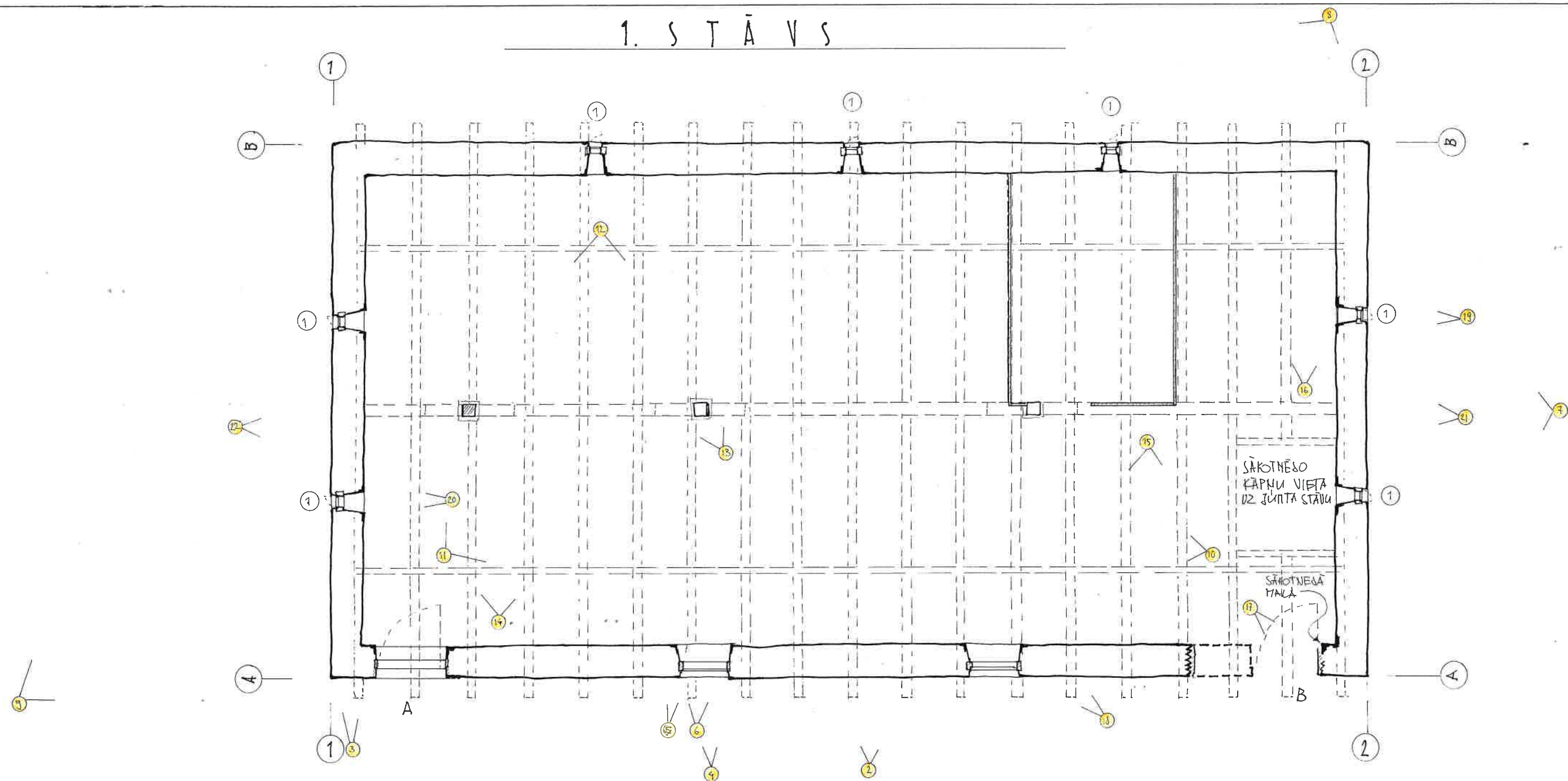
Skats uz loga ailu zelminī asīs A-B.
 Oriģinālais slēģis zudis. Esošais aizpildījums sekundārs.
 22.02.2018.

22. fotoattēls.

Skats uz loga ailu zelminī asīs B-A ar oriģinālo slēģi, kas iekārts
 lentveida kāšu virās.
 22.02.2018.

1. STĀVS

P I E Z Ī M Ē S

- PAR ĪPATY ĒKAS ĒKAS ĒMĒRĪJUMA 1. STĀVA PLĀNS.
- NOĒKĀTS KONSTRUKCIJAS
- ZUDUŠU KONSTRUKCIJU ROBEŽAS
- //// SEKUNDĀRAS KONSTRUKCIJAS
- VĒSTURISKO DURVJU UN LOGU SLĒĢU VĒRŠANAS VIRZIENS
- VISAS 1. STĀVA VĒSTURISKĀS DURVIS UN LOGU SLĒĢI ZUDUŠI.
- ① LOGU SLĒĢI KOMPLEKTĀ AR ATLODU UN TO TIPS.
- ⑤ FOTOATTĒLA NUMURS UN FOTOFIKSĀCIJAS VIRZIENS.

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS

ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NĪCA, NĪCAS NOVADS.

IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Adrese: Tāšu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461

Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018

Datums: 09.03.2018.

IZPĒTES VADĪTĀJA: K. VEINBERGA

IZSTRĀDĀJA: J. ZVIEDRĀNS

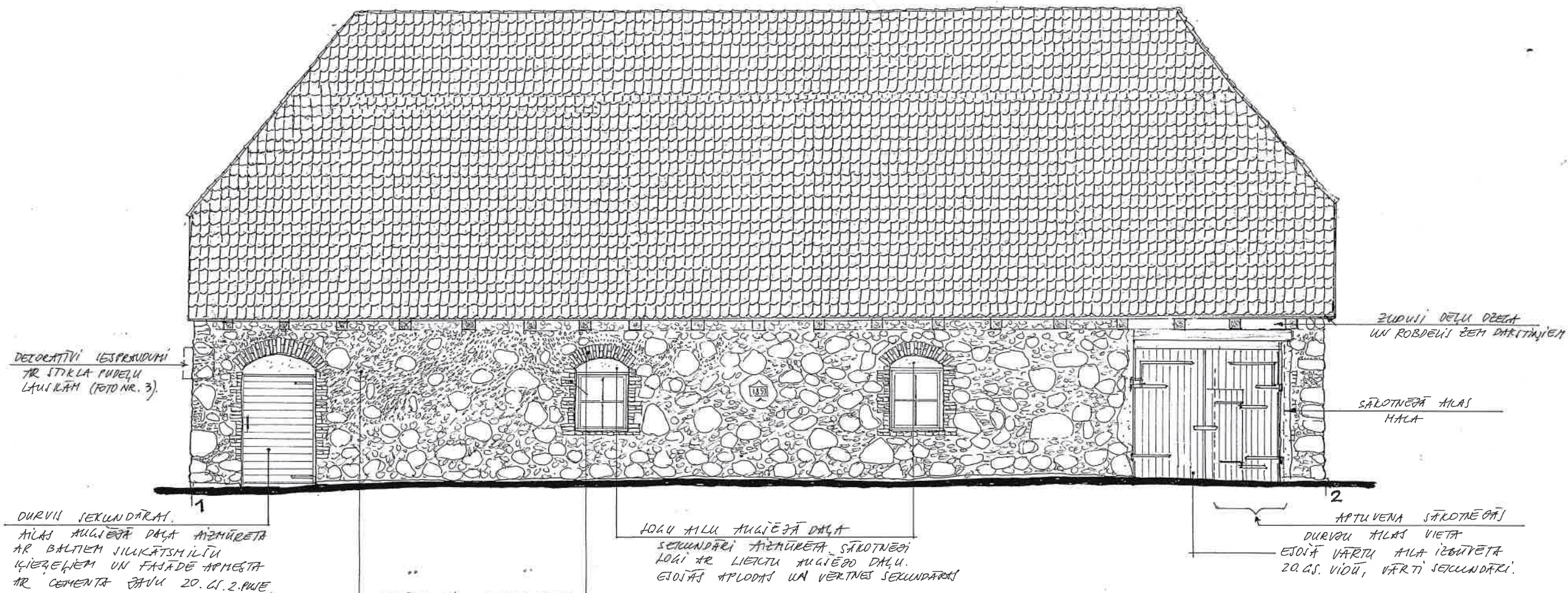
stadija
AMI

lapa
AMI-1

mērogs
1:100

1. stāva plāns.

Izpētes rezultāti un fotofiksācijas shēma.

FAJĀDES DAĻĀ JUKĀTSMILTIŅI
SĀROTNEĀJĀ APDARE - KĀĶĀS
JUKĀS APMEŠTĀS AR SĪKĒMĀ
IESPRAUDUMIEM, PĀRĒJĀ FAJĀDES
DAĻĀ VIRSMA ĒRODEBĀS UN
SĪKĒMĀS IZBŪVĒTĀS.

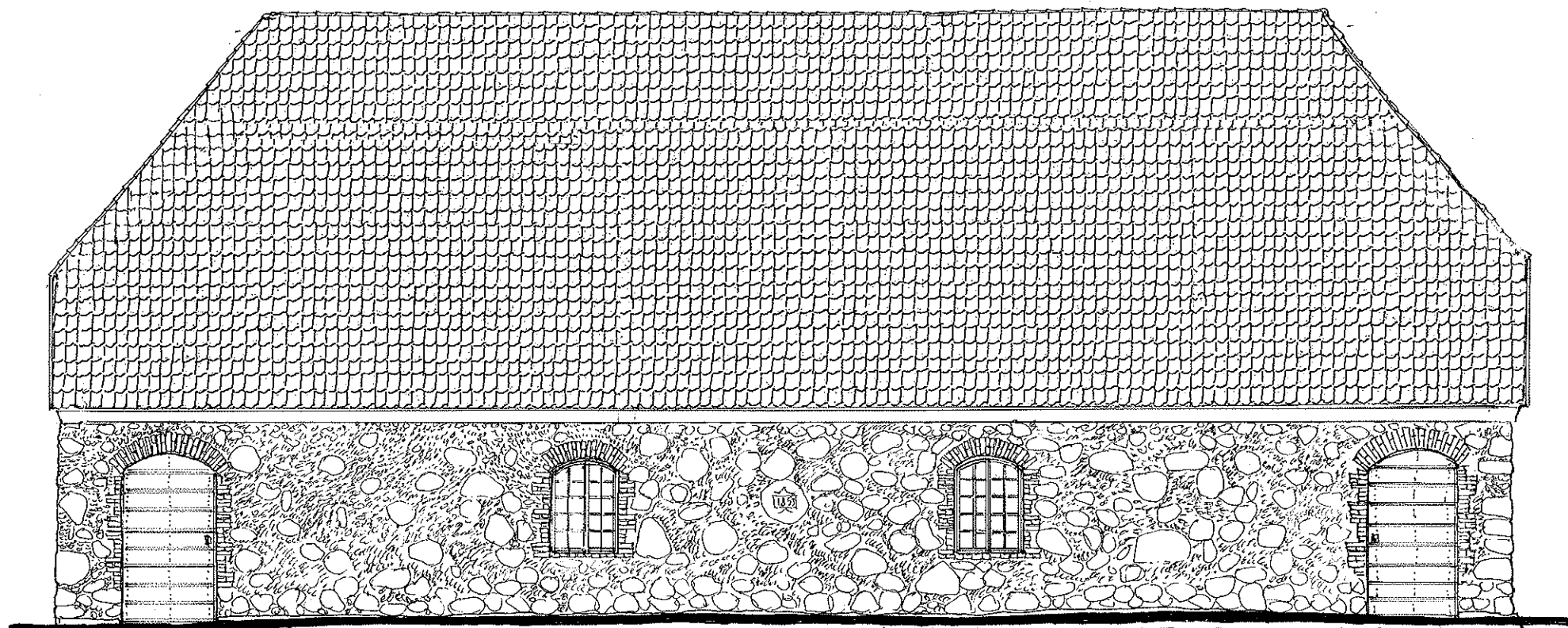
"KĪEGEĻI" KRĀSOTI PRETĒJ
MURĒJUMA VEIDAM - UZ
VEJOTĀ KĪEGEĻA DĪVU KĪEGEĻU
SĪVĒ, DĪVU KĪEGEĻI (GĀLI) - KĀ
VIENS KĪEGEĻI.

KRĀSU PARĀUGI:	
	4050-Y80R KRĀSOTUMS UZ KĪEGEĻIEM
	0500N BALTS "JUVES"

PIEZĪMES:

- FAJĀDES ZĪMĒJUMAM PAR PAMATU ŅEMTS IZMĒRĒJUMA ZĪMĒJUMS.
- KRĀJU TONĀI DOTI PĒC ŅĒS SISTĒMAS BEKERS KRĀJU KATALOGA, DOTIE KRĀJU PARĀUGI INFORMATĪVĒI.
- FAJĀDES REKONSTRUKCIJĀI SKAT. LAPĀ AMI-3.
- IZMĒRUMI SKAT. LAPĀ UR-1, UR-2.
- ĒKĀI JUKĀS REMONTĒTS 2008. GADĀ, UZLIKTI VĒSTURISKIE DAKTĪNĒI, KOPĒS DAKTĪNĒI ŽAUVĀ.

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS	stadija	lapa	mērogs
ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NĪCA, NĪCAS NOVADS.	AMI	AMI-2	1:100
IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA			
Adrese: Tāšu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461			
Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018			
Datums: 09.03.2018.			
IZPĒTES VADĪTĀJA: K. VEINBERGA	Fasāde asīs 1-2. Izpētes rezultāti.		
IZSTRĀDĀJA: K. VEINBERGA			

UZTAUPĪTĀS BĒMES LĪMENĪ

PIEZĪMES

- DOTA TEORETISKĀ KLĒTS APLVENĀS FAJĀDES REKONSTRUKCIJA.
- DURVJU VERTNES - DĒLU DURVIS AR IĶĒRĪDZĒTĒMIEM UN DUBULTU DĒLU KLĀJU. ĀRĒŠĒIE DĒLI AR PROFILU DĒLU MAĢĀJ, DĒLI PLĀTĪ - VID 25CM, STIPRINĀTĪ AR KALTĀM NĀGLĀM.
- LOGI - DĒLU VERTNĀK ĢEOPLOGI. VERTNES AR DĒLU MAĢĀJ KĪTĪ. KONSTRUKTĪVĪ STĀTNĪ VIDŪ, VERTNES FIKSĒJĀM AR FIKSĒJĀTĪRIEM.
- UZ SIŅŅI GALIEM DĒLU DZĒĢĀ - VIENA PLĀTUMA DĒLI, APĀKŠĀ DĒLI DĒLI, STIPRINĀTĪ AR KALTĀM NĀGLĀM.
- ROBDEĻĪS PĒĒ VĒSTURISKO ROBDEĻU PARĀUCĀ (KURZEME).

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS

ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NĪCA, NĪCAS NOVADS.

IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Adrese: Tāšu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461

Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018

Datums: 09.03.2018.

IZPĒTES VADĪTĀJA: K.VEINBERGA

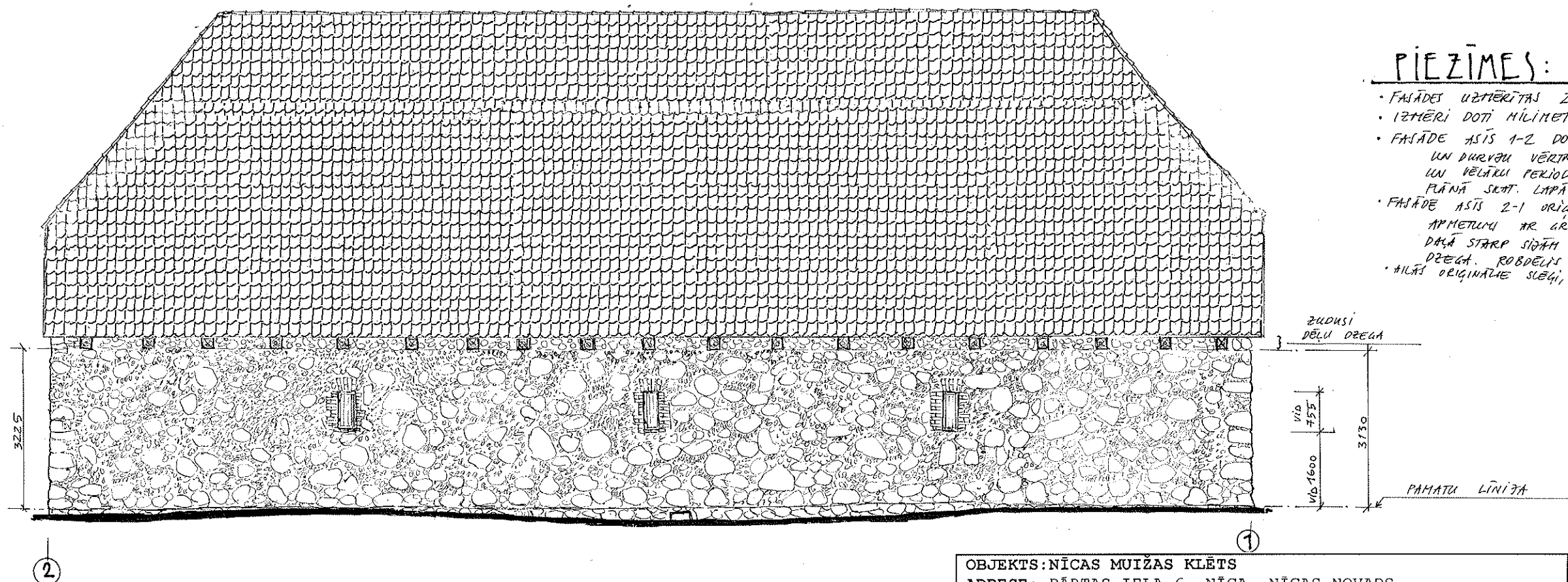
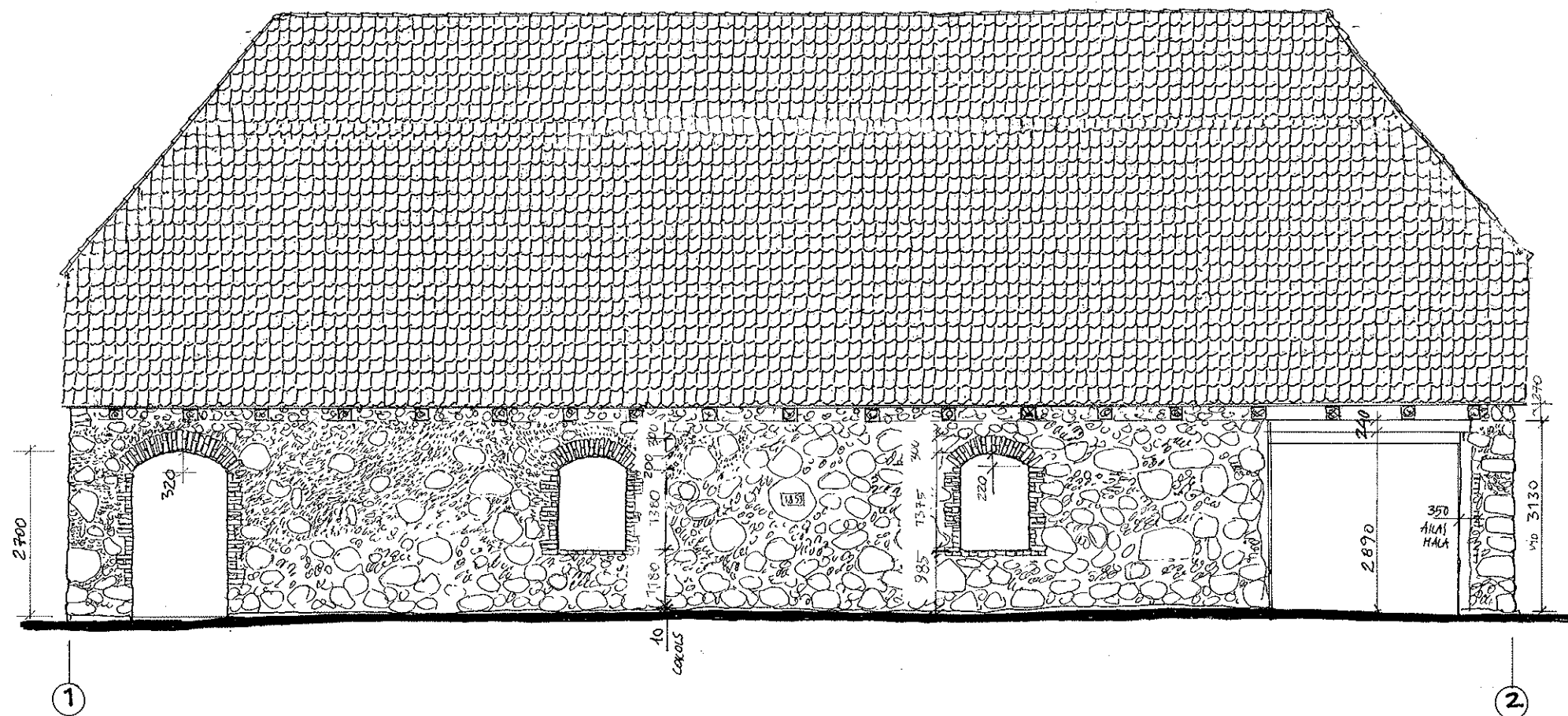
IZSTRĀDĀJA: K.VEINBERGA

stadija
AMI

lapa
AMI-3

mērogs
1:100

Fasāde assis 1-2
rekonstrukcija.

PIEZĪMES:

- FAIĀDES UZTĒRĪTAS 2018. GADA MARTĀ.
- IZMĒRI DOTI MILIMETROJ.
- FAIĀDE ASIS 1-2 DOTA BEZ SEKUNDĀRĀM VĀRTU UN DURVU VĒRTNĒM, LOGIEM. DOTI ORIGINĀLIE UN VĒLĀKU PERIODU MĒLŪ IZMĒRI. IZMĒRUS PLĀNĀ SKAT. LAPĀ UR-1.
- FAIĀDE ASIS 2-1 ORIGINĀLĀ APDARE - KAKLA ŠAVAS APMETUMU AR GRANTAKMENS ŠĪMBU IESPRAUDUMIEM. DAŽĀ STARP SIŅĀM DEZ APDARES, 90 EIGUSI DĒLĀ DZEĢA. ROBDĒLIS ZUDIS.
- MĒLŪ ORIGINĀLIE SLĒĢI, RĀŠI.

ZUDUSI
DĒLĀ DZEĢA

VĒD
755

VĒD 1600

PAMATU LĪNĪJA

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS

ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NICA, NĪCAS NOVADS.

IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Adrese: Tašu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461

Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018

Datums: 09.03.2018.

IZPĒTES VADĪTĀJA: K. VEINBERGA

IZSTRĀDĀJA: K. VEINBERGA

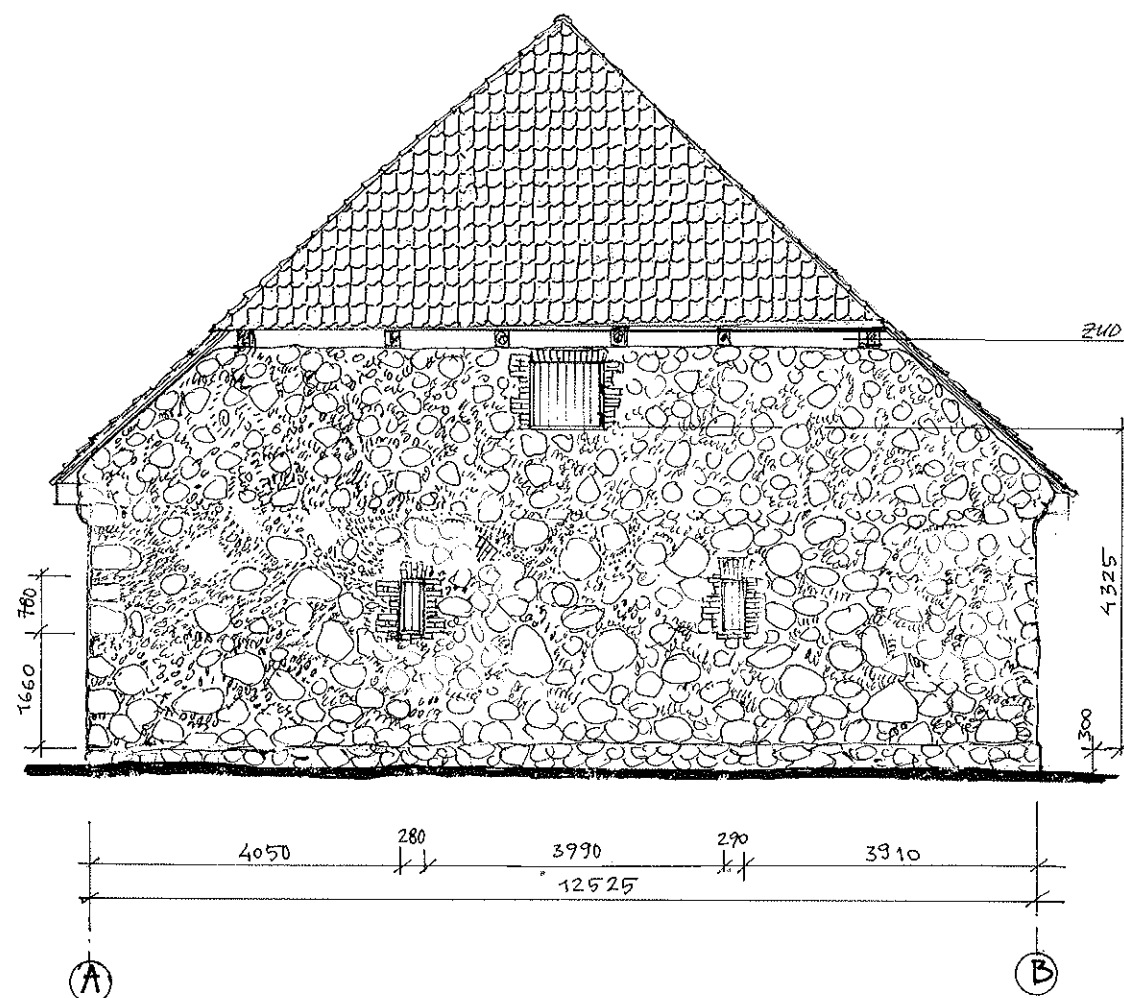
stadija
AMI

lapa
UR-2

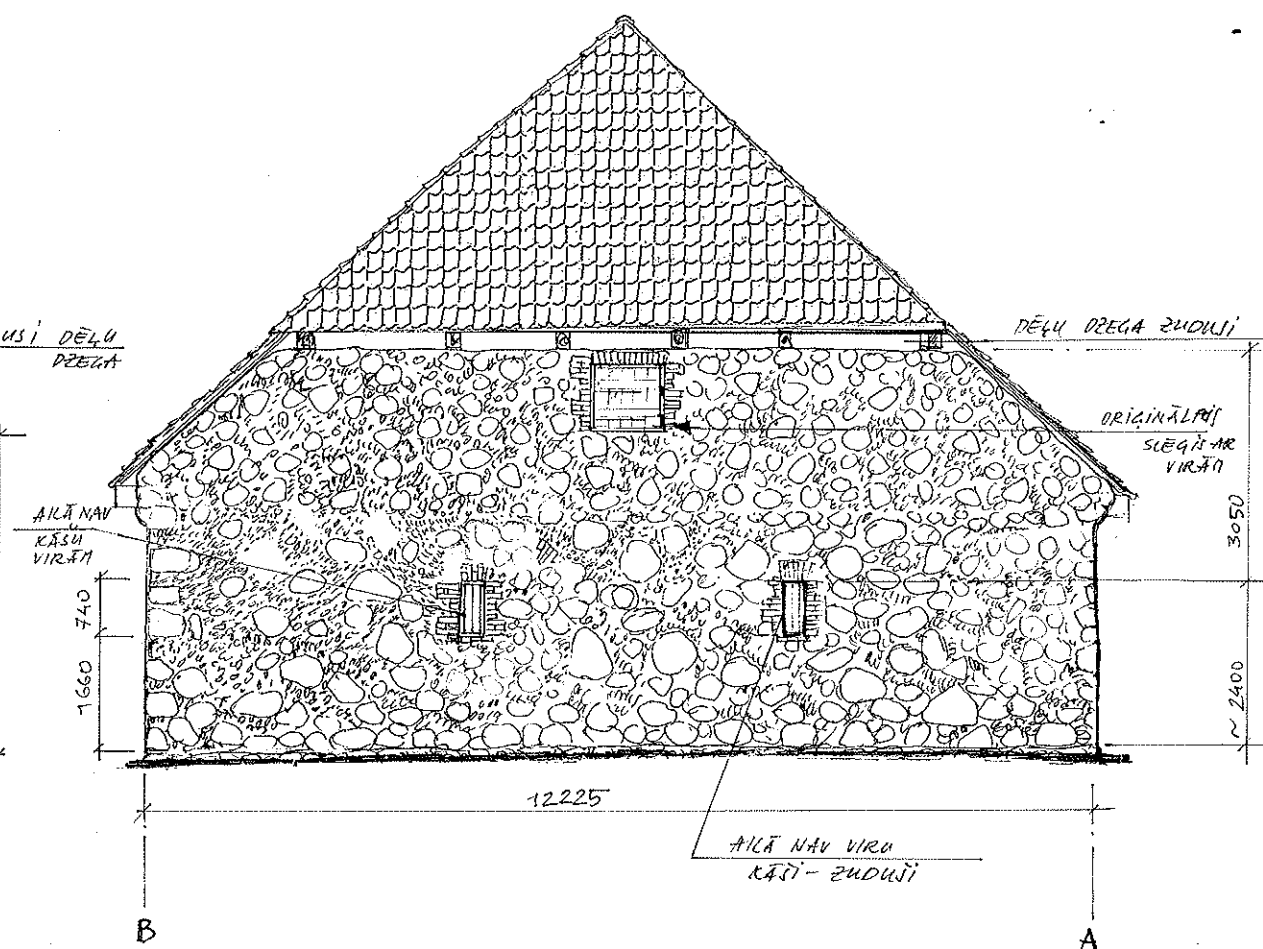
mērogs
1:100

Fasāde asis 1-2.
Fasāde asis 2-1.

FASĀDE A-B M 1:100

FASĀDE B-A M 1:100

PIEZĪMES:

- FASĀDES UZMĒRĪTAS 2018. GADA MARTĀ.
- IZMĒRI DOTI MILIMETROS.
- ĀLU IZMĒRI PLĀNĀ LAPĀ UR-1.

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS

ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NĪCA, NĪCAS NOVADS.

IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Adrese: Tāšu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461

Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018

Datums: 09.03.2018.

IZPĒTES VADĪTĀJA: K. VEINBERGA

IZSTRĀDĀJA: K. VEINBERGA

stadija
AMI

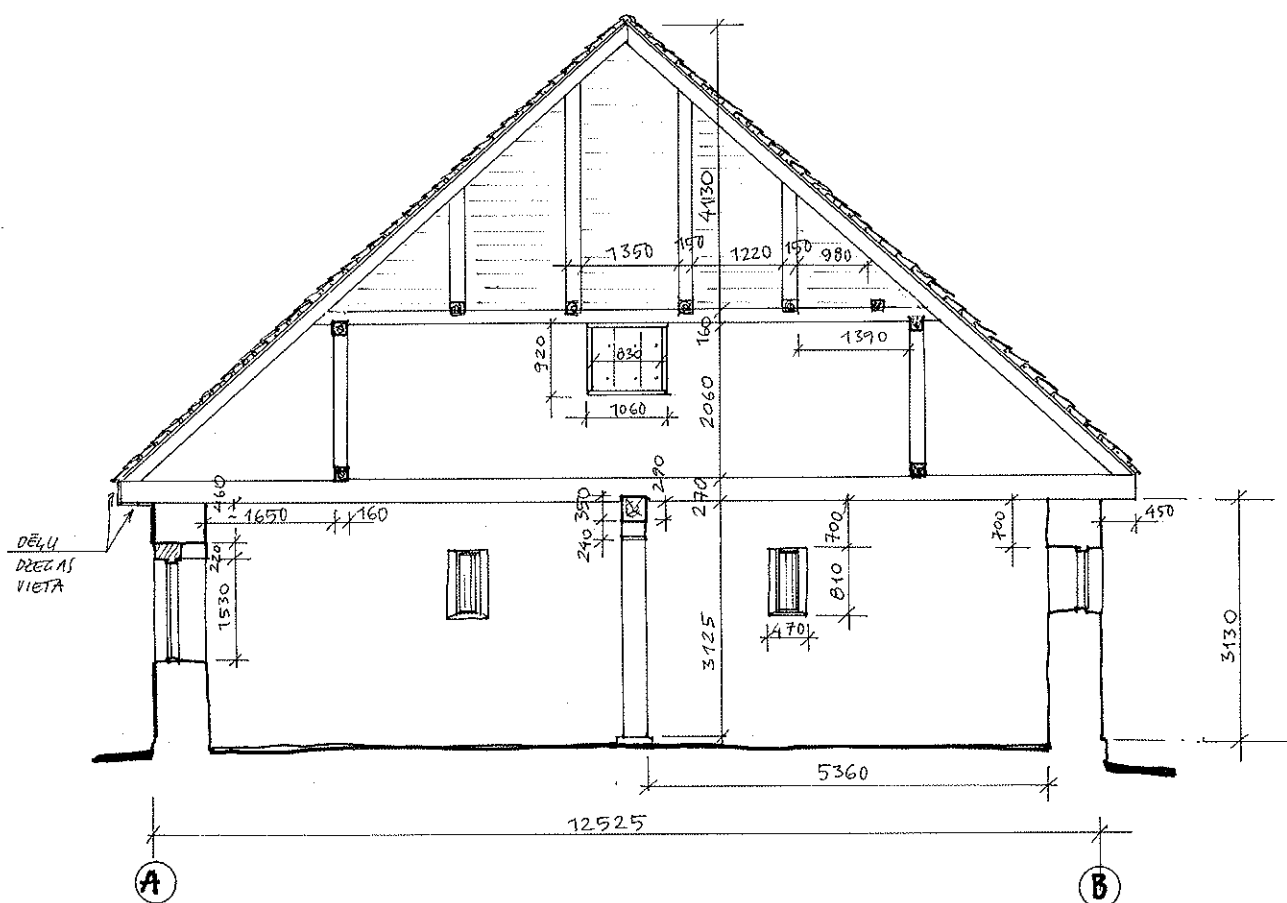
lapa
UR-3

mērogs
1:100

Fasāde asis A-B, B-A.

M 1:100

M 1:100

PIEZIMES:

• IZMERI OOTI MILIMETROS.

OBJEKTS: NĪCAS MUIŽAS KLĒTS

ADRESE: BĀRTAS IELA 6, NĪCA, NĪCAS NOVADS.

IZPĒTES VADĪTĀJA: KRISTĪNE VEINBERGA

Adrese: Tāšu muiža, Medzes pag., Grobiņas novads, LV3461

Pasūtījuma Nr. AMI-2/2018; Arhīva Nr. AMI-2/2018

Datums: 09.03.2018.

IZPĒTES VADĪTĀJA: K.VEINBERGA

IZSTRĀDĀJA: K.VEINBERGA

stadija
AMI

lapa
UR-4

```
mērogs
1:100
```

Griezums 1-1.